

★ GOUDA ★
★ 750 ★
★ 1272 - 2022 ★

**Geef
Gouda
door!**

Jaarstukken 2022

gemeente
gouda

3.1 Economie, werk en onderwijs

Lasten * € 1.000
23.463

Baten * € 1.000
9.451

Percentage van totale uitgaven
7%

Waar staat het programma voor?

Het programma Economie, werk en onderwijs draait om het versterken van de economie, waarbij inwoners zoveel mogelijk meedoen. Dit vraagt om een stevige verbinding tussen de drie werkvelden economie, werk en onderwijs. Het programma draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, aan innovatie en aan een goed functionerende arbeidsmarkt. Tevens draagt dit bij aan een goed onderwijsaanbod, adequate onderwijshuisvesting en een goede verbinding tussen onderwijs en het sociaal domein. Circulair produceren en consumeren gelden in dit kader als uitgangspunt.

Wat heeft Gouda bereikt?

Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt en stimuleren innovatie

Gouda wil dat het aanbod van opleidingen in Midden-Holland aansluit op de vraag en wil daarnaast de innovatie in Triple Helix-verband versterken. Met bedrijven en studenten werkten we aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Via Campus Gouda haalden we extra hbo-aanbod naar onze stad en regio. Het experience lab zorgtechnologie is geopend. Door het deelakkoord Campus Gouda krijgen we meerjarig financiering vanuit de Human Capitol aanpak.

Sluitende aanpak jeugdwerkloosheid

Gouda zette in op preventie en bestrijding jeugdwerkloosheid (jongeren t/m 27 jaar). Doel: een daling van de jeugdwerkloosheid in de periode 2018-2022 met 100 jongeren. Resultaat:

- In 2022 een daling met 30 jongeren (271 versus 241; meetdata oktober 2021 en oktober 2022);
- In 2018-2022 een daling met 85 jongeren (326 versus 241; meetdata: oktober 2018-oktober 2022).

Versterken vestigingsklimaat in Gouda en de regio

Gouda wil een aantrekkelijke stad met een levendige economie in een sterke regio zijn. Met de Economische Agenda 2021-2024 werkten we samen met Gouda Onderneemt aan een sterk vestigingsklimaat. In de regio werkte Gouda samen op het gebied van bedrijventerreinen, kantoren, detailhandel en circulaire economie. In Triple Helix verband gaf de gemeente uitvoering aan innovatieve projecten op het gebied van technisch vakmanschap, zorgtechnologie, bouwen in moeilijke bodemomstandigheden en transport, logistiek & distributie.

Versterken onderwijs en tegengaan schooluitval

Het percentage voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in de regio Zuid-Holland Oost bleef in 2022 met 1,95% ruim onder het landelijk gemiddelde van 2,34%. Landelijk staan we zelfs in de top 5 van best presterende regio's. In Gouda lag het percentage met 2,08% in 2022 ook ruim onder het landelijk gemiddelde. Via de 'Goudse Onderwijsagenda' werd het Goudse onderwijs versterkt en de verbinding met het 'Nationaal Programma Onderwijs' gelegd. In 2022 kreeg Gouda weer een cluster 4 onderwijsvoorziening.

Aanpak laaggeletterdheid

De uitvoering van het 'Gouds Taalakkoord' en het 'Regioplan Laaggeletterdheid' waren in 2022 prioriteiten. De gemeente speelde hierin een voorbeeldrol, door 'direct duidelijk' te communiceren en mensen te verwijzen vanuit haar baliefuncties. In 2022 heeft Gouda de 'Direct duidelijk deal' ondertekend. Gezien de urgentie van dit vraagstuk werd in het bestuursakkoord structureel € 400.000 vrijgemaakt en een plan van aanpak ontwikkeld.

Onderwijshuisvesting

De projecten Ark (De Startbaan)/Gemiva en De Goudse Waarden (Heemskerkstraat) werden opgeleverd. Alle 1e tranche projecten uit het IHP zijn inmiddels opgestart.

1,87%

85

-0,5%

Voortijdige schoolverlaters
Streefwaarde: 1,75%

Afname jeugdwerkloosheid
Streefwaarde 2019-2022:
100 jongeren

Leegstand kantoren
Streefwaarde: dalende trend

3.1.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Dit programma heeft een sterke relatie met de opgave in programma 4 Sociaal Domein, dat zich richt op 'aan het werk en meedoen'.

Thema 1: Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt en innovatie

Er wordt gewerkt aan een sterkere samenwerking in de 'Triple Helix', tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid. Met als doel om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken en innovatie aan te jagen.

Triple Helix meerjarige projectenagenda

- In 2022 zijn verschillende deelprojecten van start gegaan, mede dankzij de MKB-deal met de provincie Zuid-Holland. De activiteiten zorgen ervoor dat de betrokken sectoren beter gaan samenwerken, kunnen innoveren en nieuw talentvol personeel kunnen opleiden;
- Het 'Smart Welding' skills lab werd opgericht. Hier worden deelnemers uit onderwijsinstellingen (Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Smart Technology) en bedrijven opgeleid tot lasrobotprogrammeur;
- De regionale ondernemersverenigingen (waaronder Gouda Onderneemt) zijn gestart met het vormgeven van een businesscase rondom regionale stadsdistributie.

Campus Gouda

In 2022 werd verder ingezet op versterking van het hoger onderwijs in Gouda en de regio Midden-Holland.

- De eerste hbo-studenten hebben in juni 2022 de opleidingsmodule 'communiceren in de zorg' afgerond. De nieuwe module 'klinisch redeneren' werd toegevoegd aan het opleidingsaanbod. In september startte vanuit beide modules een tweede lichting;
- Rondom 'bodem en technologie' werd met het werkveld in co-creatie gewerkt aan modulair onderwijs rondom bodemdaling. Er werd een moduleplan opgeleverd, dat in 2022 met hogescholen werd ontwikkeld naar twee opleidingsmodules. Deze ontwikkelingen werden ook actief gefaciliteerd vanuit de provincie Zuid-Holland;
- In februari 2022 is een deelakkoord 'Human Capital Agenda' gesloten met als resultaat meerjarige financiering tot en met 2024 voor Campus Gouda;
- Campus Gouda heeft sinds september ook een fysieke locatie en is samen met het nationale Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen (KBF) in Arti Legi getrokken. Hiertoe heeft de gemeente het gebouw in maart aangekocht.

Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Smart Technology (ST), CIV Welzijn en Zorg (WZ) en CIV Leven Lang Flex (LLF)

De samenwerking met de CIV's werd verder uitgebouwd en hiermee is een bijdrage geleverd aan de arbeidsmarkttekorten in techniek en zorg. Daarnaast droegen de CIV's bij aan innovatie.

- Samen met Campus Gouda en het CIV WZ werd in februari 2022 een experience lab in de Rietkraag geopend. Binnen deze zorginstelling van Zorgpartners Midden-Holland werd een woonruimte ingericht als plek waar studenten, zorgmedewerkers, docenten en cliënten leren en ervaren hoe ze zorgtechnologie in de zorg kunnen toepassen. Dit lab is een concreet resultaat van een samenwerking tussen zorgorganisaties, onderwijs, overheid en regio Midden-Holland;
- Met het CIV ST werd een agenda opgesteld om met bedrijfsleven en overheid te leren van 'bouwen in moeilijke omstandigheden'. Vanuit het CIV worden ook projecten opgepakt die bijdragen aan de energietransitie, bijvoorbeeld de ontwikkeling van een elektrische tuktuk op de Goudse autotechniek campus.
- Vanuit het CIV LLF wordt de aansluiting van onderwijs op mbo-niveau 1 en 2 richting de kansrijke sectoren in zorg onder andere verbeterd. Zo worden ook de kansen van kwetsbare (jong)volwassenen op de arbeidsmarkt vergroot.

Techniekwerkplaats in de Chocoladefabriek (techniekakkoord)

Vanuit het techniekakkoord werd met onderwijspartners (inclusief brede school en bibliotheek) en bedrijven gewerkt aan de doorlopende leerlijn techniek. Resultaat:

- Een gezamenlijke portal (www.techniektalentgouda.nl);
- De Techniekwerkplaats werd in september 2022 door staatssecretaris Uslu geopend. Het beschikbare programma in de werkplaats werd volledig benut door de basisscholen (zie ook hierna bij doorlopende leer- en ontwikkelijnen). In 2022 zijn in totaal ruim 160 techniekactiviteiten georganiseerd, waarmee zo'n 3.500 leerlingen zijn bereikt.

Binnen Kijken Bij Bedrijven (voorheen 'Kom Binnen bij Bedrijven')

Het WerkgeversServicepunt (WSP) organiseerde in de week van 13 juni t/m 17 juni in de gehele arbeidsmarktregio de week van 'Binnen Kijken Bij Bedrijven'. De Horeca stond dit jaar in de spotlight. 91 bedrijven openden de deuren van hun bedrijven en 300 bezoekers (werkzoekenden en studenten die op zoek waren naar een stageplek) kregen de gelegenheid om kennis te maken met deze bedrijven.

Match vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in relatie tot de energietransitie

Om de energietransitie te realiseren ontstaan bij bedrijven nieuwe vacatures en functies. Dit is een opgave waar arbeidsmarktpartners op moeten acteren. Gouda wil daarom dat het onderwijs hierop inspelt via her-, bij- en omscholing. In dit kader heeft de gemeente een agenderende en faciliterende rol. In 2022 werden werkzoekenden, in nauwe samenwerking met werkgevers die actief zijn in de energietransitie, door het WerkgeversServicepunt, met inzet van

werkleertrajecten, toegeleid naar deze vacatures. Ook het CIV ST speelt met haar leerlijn Smart Energy een belangrijke rol om het aantal vakkrachten te laten toenemen.

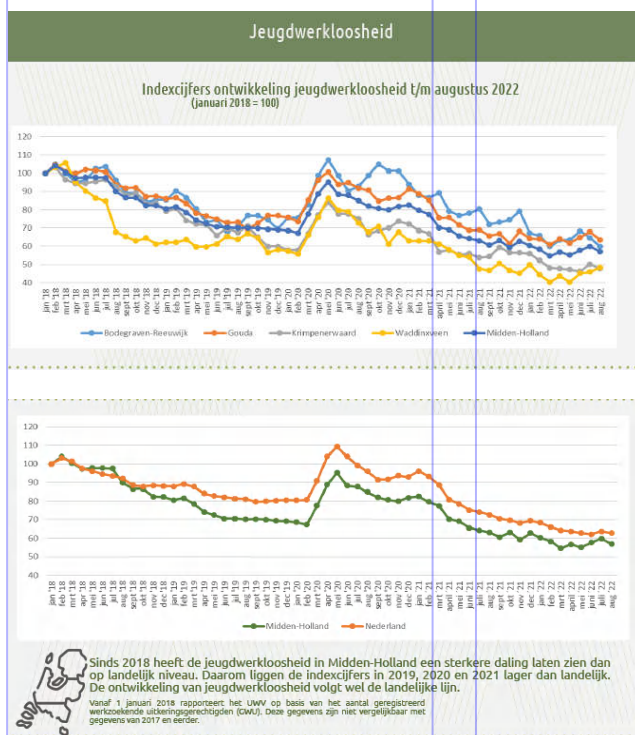
Versterken samenwerking arbeidsmarktpartijen

In 2022 werd de regionale samenwerking tussen het WSP, het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT), het Leerwerkloket en de aanpak jeugdwerkloosheid in de arbeidsmarktregio Midden-Holland verder doorontwikkeld. Onder andere het Werkcafé vloeide hieruit voort. Tevens werd de uitrol van Social Return naar de andere regiogemeenten voorbereid (Krimpenerwaard, Waddinxveen en Bodegraven-Reeuwijk). Met de andere samenwerkingspartners (zoals regiogemeenten, werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers, onderwijspartners, Promen en het UWV) werd het 'Regionaal Jaarplan Midden-Holland Werkt Door 2022' uitgevoerd. De belangrijkste resultaten zijn als volgt: 288 ingevulde vacatures, 50 Oekraïners aan het werk, 20 uitgegeven Praktijkverklaringen, 39 werkzoekenden aan het werk via het RMT, 685 testen en adviezen via het Leerwerkloket, 41 trajecten voor mensen met psychische kwetsbaarheid (onder behandeling van GGZ), 97 gerealiseerde garantiebannen, 12 voorschakeltrajecten.

Thema 2: Sluitende aanpak jeugdwerkloosheid

Resultaten in cijfers

De werkloosheid onder jongeren t/m 27 jaar daalde in Gouda tussen oktober 2021 en oktober 2022 met 30 jongeren (271 versus 241). In onderstaande tabel komt tot uiting dat de jeugdwerkloosheid in Gouda ten opzichte van Nederland sneller daalde dan landelijk (2018=100). Dit gold ook voor de arbeidsmarktregio Midden-Holland. De daling was sterker dan op landelijke niveau.

Wat hebben we gedaan?

Diverse trajecten/activiteiten werden vanuit de regionale aanpak jeugdwerkloosheid uitgevoerd. Een greep:

- School@work. Wegens gebrek aan kandidaten is in september geen nieuwe groep gestart (wel naar verwachting in september 2023; ook voor statushouders). Resultaat in 2022: 10 deelnemers en 5 jongeren behaalden een diploma op niveau 1 en 5 bleven in traject;
- Ontwikkeladviezen en Oriëntatietrajecten Door Lokaal (mboRijnland). Resultaat: 9 trajecten;
- Lokaal Expeditie Empowermenttraject voor werkzoekenden met een geringe afstand tot de arbeidsmarkt. Resultaat: 12 kandidaten (vooral jongeren) participeerden;
- Coördinator Praktijkonderwijs/Voorgezet Speciaal Onderwijs (vanuit regionale middelen). Doel: preventie werkloosheid en betere werkafspraken;
- Jongerencoach 'jongeren buiten beeld'. Jongeren die niet bekend zijn bij gemeenten, UWV, onderwijs en/of justitie worden begeleid naar werk en/of school. 117 jongeren stonden op de lijst. Resultaat in 2022: 10 jongeren naar werk, 7 jongeren naar een opleiding, 14 doorverwijzingen naar hulpverlening, 3 jongeren naar een uitkering en nog 13 jongeren in begeleiding;
- Stage- en leerwerkplekken (leerbanen). Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven zet in op voldoende stage- en leerwerkplekken. Zodra een tekort werd gemeld, werd hier direct op geacteerd om dit op te lossen. Er bleek nauwelijks een tekort aan leerbanen;

- Discriminatie van jongeren op de arbeidsmarkt. Complexe problematiek dat langdurige aandacht behoeft. Werd waar mogelijk bij samenwerkingspartners geagendeerd;
- Via Stageplus hebben we met MboRijnland en Hiretime ingezet op videosollicitaties om een goede eerste indruk achter te laten en jongeren extra handvatten te bieden om een stageplek te vinden.

Thema 3: Versterken vestigingsklimaat in Gouda en de regio

In deze jaarrekening wordt op verschillende plaatsen gerapporteerd over de voortgang van actiepunten uit de Economische Agenda, onder andere bij Gouda750, de binnenstad, (zakelijk) toerisme en duurzaamheid.

Uitvoering Economische Agenda 2021-2024

- De 'Shell Entree' werd gerealiseerd. Hierdoor is de afrit richting bedrijventerrein Goudse Poort overzichtelijker en beter zichtbaar;
- In 2022 werd gestart met het nieuwe ondernemersnetwerk 'StartUp Gouda' samen met Gouda Onderneemt, Centric en het Hoornbeek College. Dit netwerk is voor startende ondernemers in de Goudse regio;
- In het Winterplan en met de oprichting van het regionaal 'Servicepunt Energie Besparing' (SEB) werd ondersteuning aan ondernemers geboden om hun bedrijf te verduurzamen en energie te besparen. Er is een folder ontwikkeld om verduurzamingsmaatregelen te stimuleren bij bedrijven.

Ontwikkelstrategie "Schuifpuzzel Kromme Gouwe - Goudse Poort" met als doel versterken van de vitaliteit van de Goudse Poort en Kromme Gouwe

- De eerste fase van het project (opdracht Vliegende Brigade) werd afgerond. In deze fase werden individuele en gezamenlijke wensen inzichtelijk gemaakt door middel van een haalbaarheidsadvies. De conclusie is dat ondernemers en eigenaren, onder voorwaarden, willen meedenken over verplaatsing of vertrek;
- Het tempo van de ontwikkelingen werd in sterke mate bepaald door de marktomstandigheden en investeringsbeslissingen van de betrokken partijen.

Regionale bedrijventerreinenstrategie

De regio Midden-Holland heeft een kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie aangeboden aan Gedeputeerde Staten ter aanvaarding en heeft het regionale programma voor bedrijventerreinen geactualiseerd. De strategie richt zich op het behouden, versterken en vernieuwen van bestaande bedrijventerreinen en regionale afspraken op het gebied accountmanagement. De verwachting is dat de regionale visie in het voorjaar van 2023 definitief klaar is.

Stadsdistributie en Zero Emission Stadslogistiek (ZES)

- In 2022 is de inzet van de logistiek makelaar voortgezet. De website gouda.nl/zes is uitgebreid en alle Goudse ondernemers met een fossiele bestelbus werden per brief geïnformeerd. Twintig ondernemers zijn telefonisch geholpen en 31 ondernemers hebben een persoonlijk adviesgesprek gehad;
- Met het landelijke ZES-team zijn stappen gezet in het oprichten van een landelijk ZES-loket (portal voor registratie voertuigen die toegang krijgen tot de ZES-gebieden), het ontheffingenbeleid, programma van eisen registratie-camera's en de te nemen verkeersbesluiten;
- Voor de 'Nota grote en zware voertuigen' werd overleg gevoerd met ondernemers over de invoering van lengte- (<10 meter) en gewichtsbeperving (<20 ton) in de binnenstad en woonwijken. Ondernemerskoepels zien een stadsdistributiehubs/overslagpunt als wezenlijk onderdeel van het beleid. Hier wordt in regionaal verband over nagedacht.

Werkbezoeken en accountmanagement

- De wethouders economie legden in totaal 7 werkbezoeken af. Deze varieerden van bezoeken aan Goudse bedrijven tot het lopen van verschillende rondes langs ondernemers in de binnenstad. Bijvoorbeeld om een brochure met subsidieregelingen uit te delen in het kader van de energiecrisis of te horen hoe het met ondernemers ging na twee jaar corona en tijdens de energiecrisis;
- Op 30 augustus organiseerde de gemeente samen met Gouda Onderneemt een goed bezochte Bedrijvendag. In samenwerking met Startersdagen.nl werd op 11 oktober de Startersdag georganiseerd. Daarnaast publiceerde de gemeente Gouda in 'Gouda Into Business' 5 interviews en was de gemeente aanwezig bij de Goudse Businessclub;
- In 2022 is het initiatief gestart om meer zichtbaarheid te geven aan het ondernemersloket waar (startende) ondernemers wegwijs worden gemaakt in regelgeving. In totaal zijn 14 ondernemers gesproken.

Circulaire economie

De circulaire economie heeft aandacht van de gemeente in samenwerking met het platform 'Groene Hart Werkt' en de werkgroep 'Circulaire economie Midden-Holland'. In beleid en in de uitvoering neemt Gouda kansen voor circulariteit mee. Ook in onderwĳshuisvestingsprojecten. Bijvoorbeeld het isoleren van de vernieuwbouw van de Goudse Waarden met 6000 spijkerbroeken. In 2023 komt ruimte voor circulaire bedrijvigheid op het Ecopark. Gouda is tevens toegetreden tot het bestuurlijk netwerk Circulaire Transitie Zuid-Holland.

Thema 4: Versterken onderwijs en tegengaan schooluitval

Met het onderwijs werkte Gouda aan een goed onderwijsaanbod, aan doorlopende leerlijnen en aan de voorwaarden opdat jongeren een startkwalificatie behalen.

Goudse Onderwijsagenda

De samenwerking tussen het Goudse onderwijsveld en de gemeente kwam goed op gang rond de thema's op de 'Goudse Onderwijsagenda':

- Taalontwikkeling - versterking educatief thuismilieu. Er is een onderzoeksproject Taalontwikkeling gestart, gefinancierd uit het budget Nationaal Programma Onderwijs;
- Doorlopende ontwikkelingslijnen/oriëntatie op loopbaan en beroep. Met subsidie van de 'Gelijke Kansen Alliantie' versterkten 2 voortgezet onderwijs (vo)-besturen en 2 primair onderwijs (po)-besturen de doorlopende lijn po-vo. Gouda-breed werd de doorgaande lijn techniek versterkt;
- Burgerschap – segregatie/verbinding onderwijs – thuis -vrije tijd. Er werden onderwijsprojecten uitgevoerd/gestart met als doel het bevorderen van kansengelijkheid en het tegengaan van onderwijssegregatie (zie onder Goudse Gelijke Kansen Agenda).

De Goudse schoolbesturen vo hebben in 2022 hun samenwerking versterkt door vaststelling van een 'Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen'.

Bij de uitvoering van de 'Goudse onderwijsagenda' werd de verbinding gelegd met het 'Nationaal Programma Onderwijs' en de 'Goudse Gelijke Kansenagenda'.

Doorlopende leer- en ontwikkellijnen

De overgang tussen voorschools onderwijs, basisonderwijs en voortgezet onderwijs werd in 2022 doorontwikkeld. Tevens werd ingezet op een soepele overgang van vmbo naar mbo om uitval te voorkomen. Jongeren werden vroegtijdig in aanraking gebracht met techniek en 21-eeuwse vaardigheden. Dat deed Gouda door de realisatie van een Techniekwerkplaats in de Chocoladefabriek en het afsluiten van een Gouds Techniekakkoord. Dit akkoord bouwt voort op de samenwerking die rondom Sterk Techniekonderwijs is ontstaan tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente onder de noemer 'Techniek Talent Gouda'. Via de plannen vanuit dit Sterk Techniekonderwijs werden de mogelijkheden gecreëerd voor een doorlopende leerlijn techniek in de Goudse regio en zo duurzaam gewerkt aan inspirerend techniekonderwijs. Vanuit het CIV ST (project Precious Plastic Gouda) leren sinds 2022 op meerdere vmbo-scholen leerlingen hun eigen plastics shredder te bouwen.

Voor- en vroegschoolse educatie, onderwijsachterstandenbeleid en samenwerking Brede school en Weekendschool
Gouda zette in op het bestrijden van onderwijsachterstanden, binnen de landelijke kaders, ingevuld met gemeentelijk beleid. De rijksuitkering onderwijsachterstandenbeleid (OAB) werd via gemeentelijke subsidieregelingen doorgezet naar kinderopvangorganisaties, schoolbesturen, Brede school en Weekendschool. De uitvoerende organisaties werkten, waar mogelijk wijkgericht, samen aan een afgestemd en doorlopend OAB-aanbod voor de doelgroep. Zo was er een pilot met weekendschool-onderwijs onder schooltijd.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Gouda krijgt in de periode 1 augustus 2021 tot en met 31 juli 2025 een specifieke uitkering uit het NPO. De regeling is bedoeld voor maatregelen om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie (voorschoolse periode, primair- en voortgezet onderwijs). Het betreft onderwijsvertragingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak. De maatregelen moeten aansluiten op de behoeften van kinderen/jongeren en bij de interventies, die scholen al nemen. In 2022 is bekend geworden dat de einddatum is verschoven naar medio 2025 (in plaats van medio 2023).

- Eind 2021 zijn in het college de uitgangspunten voor het gemeentelijk NPO vastgesteld. Hiervoor is eerst draagvlak gezocht bij schoolbesturen en maatschappelijke organisaties. Het uitgangspunt is om vooral aan te sluiten bij bestaande taken van de gemeente en die te versterken of tijdelijk uit te breiden. Hoewel het om tijdelijke middelen gaat, wordt nagestreefd om met tijdelijke middelen een duurzaam effect te bereiken.
- De inzet van de gemeente Gouda bestond in 2022 uit twee fases. De eerste fase werd in het 1e kwartaal in 2022 afgerond. De gemeente heeft voor alle leeftijdsgroepen ingezet op het versterken van de door gemeente gefinancierde activiteiten waarop vertragingen zichtbaar zijn en extra inzet mogelijk is. In de 2e fase werd geïnventariseerd waar nog behoefte aan was. Ook deze activiteiten lopen of er ligt een plan om ze uit te gaan voeren. Zo hadden bijvoorbeeld de voortgezet onderwijs scholen behoefte aan extra laagdrempelige hulp op school. Dit is er na de zomervakantie ook gekomen. De meeste activiteiten lopen door in 2023. Dan zullen middelen ook deels gericht worden ingezet op de scholen met de grootste problematiek.

Goudse Gelijke Kansen Alliantie (GKA) Agenda

- Er was een bovenschoolse 'Stimulansklas' met extra taalondersteuning en/of metacognitieve ondersteuning. Doelgroep: leerlingen met de cognitieve mavo/havo/vwo, maar die vanuit hun thuissituatie onvoldoende ondersteuning krijgen om succesvol op mavo/havo/vwo te functioneren;

- Het Gelijke Kansen project 'Diploma-ontwikkeling VSO' werd afgerond met de eerste uitreiking van diploma's aan de leerlingen van de Startbaan door de wethouder Onderwijs. Een landelijke primeur, waarvoor een wetswijziging nodig was;
- Er werd een nieuw addendum aan de GKA Agenda toegevoegd met als doel: het huidige (onvolledige en versnipperde) aanbod van gelijke kansen projecten verder aan te vullen, uit te bouwen en beter onder scholen en doelgroepen te communiceren. Doelgroep: leerlingen in groep 4 po t/m klas 3 vo die cognitief een hoger onderwijsniveau aankunnen dan ze nu veelal bereiken vanwege onvoldoende taalvaardigheid, ondersteuning vanuit thuis enz.

Versterken samenwerking jeugdhulp aansluiting op passend onderwijs

In 2022 zijn de volgende resultaten zowel regionaal als in Gouda behaald:

- De werkwijze integraal arrangeren (samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp) is ontwikkeld en beschreven in een brochure. Scholen zijn hierover geïnformeerd;
- Er is een Goudse routekaart gemaakt voor po en vo met de route naar zorg of ondersteuning;
- Alle scholen in Gouda hebben vaste contactpersonen bij het Sociaal Team (vanuit het NPO) en bij de gemeentelijke toegang jeugdhulp. Resultaat: de lijnen tussen onderwijs en zorg zijn korter geworden;
- Vanaf schooljaar 2022-2023 is weer een voorziening voor speciaal po cluster 4 kinderen gestart. Deze is ingepast bij SBO De Oostvogel. Er zijn verbouwingsmiddelen toegekend door de gemeente;
- Er is regionaal een dashboard ontwikkeld waarin data vanuit het onderwijs en jeugdhulp aan elkaar gekoppeld zijn. Doel: inzichtelijk krijgen op welke scholen het efficiënt is om jeugdhulp op een andere wijze te organiseren (bijvoorbeeld formatie financieren in plaats van individuele beschikkingen jeugdhulp);
- De pilot Raatsamen in Gouda werd in de eerste helft van 2022 geëvalueerd. Deze hulpverlening heeft als doel om thuiszitten te voorkomen en duurzame deelname aan onderwijs te bevorderen. Deze werkwijze is succesvol bij kinderen die op het moment van evaluatie een zorgtraject hebben;
- In de overstap po-vo is er een groep hoogbegaafde leerlingen die cognitief klaar is voor het vo, maar qua vaardigheden nog niet. Een pilot voor een groep 9 is in september 2022 gestart bij basisschool De Triangel.

Aanpak Laaggeletterdheid

Gouda is centrumgemeente voor de regio Midden-Holland. Samen met de regiogemeenten zoekt Gouda naar de beste manieren om laaggeletterden te bereiken. Voor de periode tot en met 2024 is een regionaal plan gemaakt. Daarin wordt op een brede manier samengewerkt met alle partijen die bij de aanpak laaggeletterdheid betrokken zijn. In 2022 is gewerkt aan een regionaal plan van aanpak 'werkgevers'. Bij dit onderwerp ligt regionale samenwerking voor de hand. Eind 2022 zijn twee bedrijven gestart met taallessen op de werkvloer (waarvan één in Gouda). Dit krijgt een vervolg in 2023.

In 2022 is hard gewerkt om laaggeletterden te bereiken en ook het bereik van NT1-ers (laaggeletterden met Nederlands als eerste taal) te vergroten. In Gouda heeft in september voor het eerst de 'ik wil leren' campagne plaatsgevonden en hier kwamen 90 aanmeldingen uit voort (waarvan 10% NT1). Bij de campagne zijn buurtvoorlichters succesvol ingezet om het taalaanbod in de wijk te promoten. Bij Sagenn (de officiële aanbieder van taalcursussen) is voor het eerst een cursusgroep gestart met alleen NT1-ers. Ook de extra activiteiten van het Taalhuis in de zomer zijn goed bezocht, er zijn in totaal 103 deelnemers geweest.

Reductie schooluitval en bieden van kansen aan jongeren die een startkwalificatie willen behalen

Het percentage vsv'ers in de regio Zuid-Holland Oost bleef in 2022 met 1,95% ruim onder het landelijk gemiddelde van 2,34%. Landelijk staan we zelfs in de top 5 van best presterende regio's. In Gouda lag het percentage met 2,08% in 2022 ook ruim onder het landelijk gemiddelde. Een belangrijke oorzaak van vsv is ongediplomeerde uitstroom naar werk ('groenpluk'). In de aanpak daarvan werd de samenwerking gezocht met het WerkgeversServicepunt.

Bemiddelen maatschappelijke stages

Bemiddeling rond maatschappelijke stages is primair de verantwoordelijkheid van de vo-scholen. De gemeente faciliteerde in het kader van de maatschappelijke diensttijd (mbo/hbo) het netwerk 'Samen voor Goud'.

Thema 5: Kosten efficiënte onderwijshuisvesting met duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

Uitgangspunt is een goede balans tussen kosten én duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen, onder andere gebaseerd op een clustering van scholen.

Wat is het resultaat in 2022

- De realisatie van De Goudse Waarden – Heemskerkstraat is afgerond, opgeleverd en in gebruik genomen;
- De realisatie van De Startbaan (eerder Ark – Gemiva aan de Clematislaan) is afgerond, opgeleverd en in gebruik genomen. De oude locatie van De Ark (Luykenstraat) wordt in 2023 gesloopt en getransformeerd tot een park;
- Alle projecten uit het Uitvoeringsplan 1^e tranche IHP 2020-2024 zijn gestart en in uitvoering:
 - Uitbreiding Johannes Calvijschool. Afsprakenbrief is ondertekend, het Voorlopig- en Definitief Ontwerp zijn afgerond en de aanbesteding is afgerond;
 - Auris Taalplein – De Triangel. Voorlopig Ontwerp is afgerond en Definitief Ontwerp is ver gevorderd;
 - Uitbreiding en renovatie Kesper College. Het Voorlopig Ontwerp is afgerond en er is gestart met het Definitief Ontwerp;
 - Uitbreiding Al Qalam. De afsprakenbrief is ondertekend en het Voorlopig Ontwerp is gestart;

- Renovatie Casimirschool – locatie Herpstraat. Afsprakenbrief is ondertekend en er is gestart met het opstellen van een programma van eisen;
- Nieuwbouw Livingstoneschool. De startbrief is ondertekend en de afsprakenbrief wordt opgesteld;
- Sloop Gymzaal Hoogenburg. Voorbereidende onderzoeken voor sloop zijn uitgevoerd. Er wordt gekeken naar herbestemmingsmogelijkheden van het perceel;
- De voorzieningencluster in Westergouwe – KC De Ontdekkingsreizigers. Het voorlopig Ontwerp is afgerond, Definitief Ontwerp is vergevorderd en de aanbesteding is gestart. De huidige tijdelijke onderwijshuisvesting voor KC De Ontdekkingsreiziger is wederom uitgebreid met vier lokalen.

3.1.2 Eigen indicatoren

Taakveld	Omschrijving	Begroot	Streefwaarde	Stand 2022
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Aantal banen	36.300	Behoud van het aantal banen	36.900 (stand 2021)
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Aantal bedrijfsvestigingen	6.449	Behoud van het aantal bedrijfsvestigingen	7.590 (stand 2020)
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Leegstand kantoren als positie van gemeente met hoogste leegstand (Bron Cushman & Wakefield)	plek 11 (C&W, jan 2018)	Plek buiten top 10	Cushman & Wakefield geven de monitor niet meer uit. Leegstandspercentage in 2022: 5,12%* (2021: 5,62%)
4.3. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Afname aantal jongeren zonder werk t/m 27 jaar	226	In de periode 2020-2023 daling realiseren van 100 jongeren (van 326 naar 226)	241 werkzoekende jongeren

* Leegstandspercentage: In Gouda staat niet elk leegstaand kantoorpand te huur of te koop. Dit leegstandspercentage is gebaseerd op gebouwen waarin aan het einde van het kalenderjaar minimaal 500 v.v.o. m2 kantoorruimte beschikbaar is of komt voor verhuur of verkoop. Het werkelijke leegstandspercentage ligt hoger. Bron: Kantorenmarkt monitor Provincie Zuid-Holland door Cushman & Wakefield.

3.1.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Het BBV verplicht de gemeente om in de programma's te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten aan de hand van voorgeschreven beleidsindicatoren, die gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl. De wetgever wil met deze kengetallen de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroten. Alle gemeenten zijn immers verplicht deze kengetallen te publiceren. Veel kengetallen zijn echter niet van recente datum en sluiten vaak onvoldoende aan bij wat de gemeente zelf wil bereiken. Daarom heeft de gemeente naast de wettelijke verplichte indicatoren ook eigen indicatoren opgenomen. Daarnaast zijn in onderstaande tabel in voorkomende gevallen relevante referentiewaarden van voorgaande jaren en/of eigen streefwaarden toegevoegd.

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde	Realisatie
3. Economie	Funciemenging	%	2021	52,6	53,3	Gouda stuurt niet op deze indicator	2021: Gouda: 52,6% en Nederland: 53,3% (bron: Waarstaatjegemeente.nl); Gouda stuurt niet op deze indicator
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	151,6	165,1	Gouda stuurt niet op deze indicator	2021: Gouda: 151,6 en Nederland: 165,1 (bron: Gouda in Cijfers); Gouda stuurt niet op deze indicator
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	1,8	2,1	Gelijk blijven	Ja, dit cijfer is blijvend zeer laag in Gouda
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	53	20	Afname	Nee, stijging ten opzichte van 2020 (toen 36 verzuimers in Gouda)
4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2018	2	1,9	Afname naar 1,75 (100 jongeren)	Nee, lichte stijging ten opzichte van 2020 (toen 1.60 % VSV voor Gouda)
			2021	1,9	1,9		

Toelichting

1. Het streefcijfer van 1,75% is gebaseerd op de landelijke gerealiseerde cijfers van schooljaar 2016-2017. Van alle vo- en mbo-leerlingen/studenten samen (tot 23 jaar) verliet in 2016-2017 1,75% het onderwijs zonder startkwalificatie. Aangezien de uitval landelijk sindsdien licht stijgt, is ingezet op 1,75% als streefcijfer. Die licht stijgende trend zet zich landelijk en ook in onze regio door. Daarom is het streefcijfer niet gehaald. De regio Gouda scoort in landelijk perspectief overigens goed. Gouda zit in de top 5 van regio's met de minste schooluitval.

Het is overigens lastig om de stijging precies te duiden. Het lijkt deels te maken te hebben met 'groenpluk'; door de aantrekkende economie stoppen meer jongeren met hun opleiding om te gaan werken.

3.1.4 Wat heeft het gekost?

3.1.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	22.970	25.042	23.463	1.580
Baten	-9.414	-9.747	-9.451	-297
Saldo van baten en lasten	13.556	15.295	14.012	1.283
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-148	-456	-188	-268
Gerealiseerd resultaat	13.407	14.839	13.825	1.015

3.1.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld zijn de lasten, de baten en het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2022 (basis)	Begroting 2022 (na wijzigingen)	Rekening 2022	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
2.4 Economische havens en waterwegen	Lasten	1.174	1.391	1.275	116
2.4 Economische havens en waterwegen	Baten	0	0	0	0
Saldo		1.174	1.391	1.275	116
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	824	379	318	61
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-756	-100	-80	-20
Saldo		68	279	237	42
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Lasten	227	209	242	-33
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Baten	-153	-153	-139	-15
Saldo		73	55	103	-48
3.4 Economische promotie	Lasten	3.028	3.837	3.957	-120
3.4 Economische promotie	Baten	-770	-1.575	-1.701	125
Saldo		2.257	2.261	2.256	5
4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	7.360	8.203	7.842	362
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	-312	-425	-515	90
Saldo		7.048	7.778	7.326	452
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	10.358	11.024	9.830	1.194
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	-7.422	-7.493	-7.016	-478
Saldo		2.935	3.530	2.815	716
Totaal saldo taakvelden		13.556	15.295	14.012	1.283

3.1.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Saldo	V/N
2.4 Economische havens en waterwegen	116	V
Voorgesteld wordt het budget voor baggerwerkzaamheden Oostpolder door te schuiven naar volgend jaar. Dan zal de aanbesteding en uitvoering pas plaatsvinden. In 2022 zijn alleen voorbereidende werkzaamheden gedaan, zoals onderzoek naar de baggerkwaliteit en flora en fauna.	125	V
Diverse kleine verschillen.	9	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	41	V
Diverse kleine verschillen.	41	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	48	N
Diverse kleine verschillen.	48	N
3.4 Economische promotie	5	V
Een voordeel van € 50.000 wordt veroorzaakt door een vertraging in de uitvoeringsplannen en besteding van de middelen Transformatie Goudse Poort. Voorgesteld wordt om dit bedrag in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen.	50	V
Diverse kleine verschillen.	45	N

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Saldo	V/N
Gouda750: Ten opzichte van de bijgestelde begroting is er een exploitatienadeel opgetreden van € 86.000. Dit nadeel kon binnen hetzelfde taakveld gecompenseerd worden, onder meer door een batig saldo op Stadsmarketing.	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	452	V
De sloop van de Ark was in 2022 verwacht maar is nog niet gerealiseerd. Hier tegenover staat dat de onttrekking aan de reserve onderwijshuisvesting ook niet wordt gedaan.	268	V
In 2022 is een tweetal IHP-projecten later gestart dan gepland door een langere aanloopfase. Daardoor vakken de kosten voor externe inhuur voor deze projecten lager uit.	118	V
Op basis van recent gemaakte afspraken met Kinderopvang, zijn de huurinkomsten toegenomen. Het gebruik van leslokalen is toegenomen waardoor de inkomsten uit medegebruik ook zijn toegenomen.	89	V
Diverse kleine verschillen	23	N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	716	V
Deze post is in de primitieve begroting 2022 opgenomen. Bij de overgang naar een nieuwe methodiek van salarislasten begroten is deze post ten onrechte niet meegenomen. In de begroting 2023 is deze post wel correct opgenomen. Op taakveld 0.4 uit zich dit in een nadeel.	649	V
Vanuit het budget van Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE) is geld overgeheveld naar Kindgebonden Financiering (KGF) . De uitgaven zijn lager uitgevallen.	115	V
Diverse kleine verschillen.	48	N

3.1.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Reserve onderwijshuisvesting: de kosten voor de sloop van het schoolgebouw de Ark zou worden verrekend met de reserve onderwijshuisvesting. De sloop vindt niet in 2022, maar in 2023 plaats, waardoor er in 2022 geen verrekening met de reserve plaatsvindt.	268	N
Totaal	268	N

3.1.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	De Groenalliantie behartigt de bovengemeentelijke belangen van het beheer en de ontwikkeling van groengebieden zoals het behoud en de versterking van de groen- en recreatieve verbindingen, de landschappelijke kwaliteiten en de biodiversiteit binnen de groengebieden, evenals de bevordering van de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht.
Bedrijvenschap Regio Gouda	Het Bedrijvenschap regio Gouda ontwikkelt in opdracht van de gemeenten Gouda, Waddinxveen en Zuidplas het regionale bedrijventerrein Gouwe Park.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van de lokale belastingen voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en elf gemeenten. Daarnaast bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in de deelnemende gemeenten.

Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland

Een prettige woon- en leefomgeving voor medewerkers is een aspect dat voor bedrijven een belangrijke rol speelt bij de keuze voor een vestigingsplaats. Met haar historische binnenstad en aantrekkelijke omgeving met gevarieerde recreatieve mogelijkheden, biedt Gouda deze prettige woon- en leefomgeving. De recreatiegebieden van Groenalliantie Midden-Holland in Gouda en de bredere regio zijn hierin ook van groot belang. Deze gebieden zijn de afgelopen periode verder ontwikkeld op het gebied van inrichting, waarbij de Groenalliantie inspeelt op verschillende doelgroepen: actieve recreatie, beleven en gebruiken. Op die manier voegen de recreatiegebieden een meerwaarde toe aan het grotere maatschappelijk en economische perspectief van Gouda.

De Groenalliantie heeft in 2022 geïnvesteerd in nieuwe projecten die recreatieve meerwaarde bieden. Dit gebeurt binnen de kaders van het Ontwikkel- en beheerplan en bijbehorende investeringsagenda. Voor de uitvoering van de projecten in de investeringsagenda tot en met 2025 is de aanpak beschreven in het in 2022 vastgestelde programma 'Groen voor Iedereen'. De Groenalliantie heeft de organisatiekracht om samenwerkingen en allianties aan te gaan. Onder andere door deelname aan overlegtafels op gebiedsniveau worden op regionale schaal duidelijke en afgestemde afspraken gemaakt over de inhoud en (co-) financiering van ambities en wensen. Daarnaast wordt op basis van projecten samenwerking gezocht met gebruikers, gebruikersgroepen, exploitanten, ondernemers en andere terreinbeheerders.

Bedrijvenschap Regio Gouda

In 2022 is de liquidatierekening opgesteld welke heeft geleid tot een goedkeurende accountantsverklaring. De liquidatierekening is ter instemming voorgelegd aan de raden van de drie deelnemende gemeenten. Na verwerking van

eventueel ingediende zienswijzen zal de liquidatierekening formeel worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas, dit in de hoedanigheid als rechtsopvolger. Dit zal plaatsvinden in het 2e kwartaal van 2023.

Het resterend voordelig saldo is eind 2022 aan de drie deelnemende gemeenten uitgekeerd.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de marktgelden en toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel. De aanslagen zijn overeenkomstig de betreffende belastingverordeningen opgelegd.

Met ingang van 1 januari 2022 geldt een registratieplicht voor toeristische verhuur. Deze registratieplicht levert nieuwe belastingplichtigen voor toeristenbelasting op.

De belastingaanslagen voor deze belastingplichtigen worden in de loop van 2023 opgelegd.

3.2 Energie en klimaat

Lasten * € 1.000
28.085

Baten * € 1.000
30.712

Percentage van totale uitgaven
9%

Waar staat het programma voor?

Het klimaat verandert. Er is steeds vaker sprake van weersomstandigheden die droogte, hitte en wateroverlast veroorzaken. Dit heeft gevolgen voor de woon- en leefomgeving. Dit programma beschrijft de inzet van de gemeente op het gebied van klimaatadaptatie, groen en water, bodemdaling en energietransitie. De ambitie is om in 2040 CO₂-neutraal en aardgasvrij te zijn. Zo werkt de gemeente aan de toekomstbestendige stad voor de volgende generaties.

Wat heeft Gouda bereikt?

Klimaatadaptatie: water en groen

In 2022 zijn meerdere acties uitgevoerd om de kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering te verminderen. Bij projecten in de openbare ruimte en ruimtelijke ontwikkelingen is het meekoppelen van klimaat- en groenopgaven een uitgangspunt. Samen met inwoners zorgt de gemeente voor het behouden en uitbreiden van het groen in de stad. De inzet op meer en kwalitatief beter groen draagt bij aan de biodiversiteit en het tegengaan van overlast van water, hitte en droogte.

Bodemdaling

Gouda ligt in een gebied met sterke bodemdaling. Dit heeft impact voor overheden, bewoners en ondernemers. Alle kennis en instrumenten die de gemeente samen met partners opdoet dragen bij aan een toekomstbestendige stad en regio. In 2022 is de Toolbox Stevige Steden opgeleverd, waarmee deze kennis voor iedereen toegankelijk wordt. Ook het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen, dat in 2022 is gevestigd in Gouda, gaat een belangrijke rol spelen in het delen van kennis en informatie.

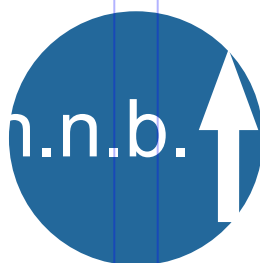
Energietransitie: gasloos bouwen en wonen

De gemeente wil de stad voorbereiden op de energietransitie. De energietransitie vraagt aanpassingen aan elk pand in Gouda. Keuzes kunnen daarom alleen met inwoners worden gemaakt. In 2022 zijn vele gesprekken gevoerd om te komen tot een gezamenlijke aanpak in Plaswijck Kern en Middenwillens-West. Het Gouds Isolatieprogramma is door de raad vastgesteld. Er zijn verschillende acties uitgevoerd om energiebesparing te stimuleren. In het Mobiel Energieloket kan iedereen terecht voor tips en informatie. En het eerste deel gemeentelijk vastgoed is verduurzaamd.

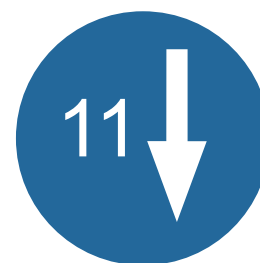
Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

minder restafval per inwoner: 2kg minder dan in 2019 en 81kg minder dan in 2016

geen metingen van meer of minder openbaar groen in de bestaande stad

11 kiloton meer CO₂ uitstoot door de gebouwde omgeving dan het jaar ervoor, na jaren van afname